

Stockholm 18 december 2007

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar till Skolmyndighetsutredningen SOU 2007:79

RIO (Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation) vill avlämna följande remissvar över utredningen SOU 2007:79. Vi avger svar som rör CFL, Sibus och TÖI.

RIO

- anser att Folkbildningsrådet bör överta CFL:s roll att främja flexibelt lärande inom folkbildningen.
- anser att nivån på utvecklingsmedlen för flexibelt lärande ska vara lägst 25 miljoner kr per år.
- utgår från att folkbildningens andel av CFL:s nuvarande förvaltningsanslag i sin helhet överförs till Folkbildningsrådet.
- anser att Sibus kan föras över till Myndigheten för specialpedagogik.
- tar för givet att Sibus anslag i sin helhet följer med till nya myndigheten
- anser att om TÖI inte kan vara kvar så anser RIO att hela verksamheten kring teckenspråkstolkar och kontakttolkar överförs till Folkbildningsrådet.
- förutsätter att statsanslaget till TÖI i sin helhet för den omnämnda verksamheten förs över på Folkbildningsrådet för att kunna behålla hela verksamhetens utformning

Centrum för flexibelt lärande (CFL)

Utredningen anser att de utvecklingsmedel som CFL i dag fördelar till folkbildningen och det stöd och de informationsinsatser som erbjuds folkbildningen har ett naturligt och nära samband med Folkbildningsrådets (FBR) verksamhet. Medelstilledningen kan i fortsättningen ombesörjas av rådet.

RIO stödjer till fullo utredarens förslag.

Under de gångna åren har CFL bland annat haft uppgiften att främja flexibelt lärande inom folkbildningen. Insatserna har fokuserats på kunskapsutveckling, metodutveckling, främjande av digitala nätverk och fortbildning av personal inom folkbildningen.

CFL har på ett framgångsrikt sätt främjat det flexibla lärandet genom att förlita sig till folkbildningens egna aktörer. Man har låtit folkbildningen själv driva utvecklingsarbetet med hjälp av olika stödinsatser från myndigheten. Ett särskilt planeringsråd med representanter från folkbildningen har angett inriktningen för CFL:s insatser.

Folkbildningsrådet kan överta CFL:s roll att samordna folkbildningens eget utvecklingsarbete med fokus på metodutveckling och kompetenshöjning. Den snabba såväl teknikutvecklingen som användarutvecklingen kräver löpande metodutveckling. Utredningens förslag är väl avvägt och grundat på många års erfarenheter av utvecklingsarbete inom folkbildningen.

Före CFL hade Distansutbildningsmyndigheten (Distum) uppgiften att främja det flexibla lärandet inom folkbildning och högskola. När CFL år 2002 övertog främjandeuppdraget visavi folkbildningen från Distum var den ekonomiska ramen 25 miljoner kr. Därefter har det riktade stödet till folkbildningen under många år legat på 15 miljoner kr per år. En del av CFL:s administrativa och personella resurser har också kommit folkbildningen till del.

Arbetet mot den digitala klyftan är en viktig del av folkbildningens demokratiuppdrag. En särskild projektsatsning är önskvärd för att skapa en kraftfull samverkan från olika aktörer och samhällssektorer.

RIO anser att det finns ökade behov av metodutveckling och kompetenshöjning i syfte att öka förutsättningarna i studieförbunden och folkhögskolorna att möta både den digitala klyftan och ungas behov av IT-anpassade lärformer. För nya generationer är IT och Internet naturliga och självklara beståndsdelar för kommunikation och lärande. Det är därför angeläget att folkbildningens organisationer får förutsättningar att utveckla och komplettera sina arbetsformer och kompetens. Detta motiverar att nivån på utvecklingsmedlen för användning för dessa syften ska vara lägst 25 miljoner kr per år.

RIO utgår från att folkbildningens andel av CFL:s nuvarande förvaltningsanslag i sin helhet överförs till Folkbildningsrådet.

Folkbildningsrådet bör således överta CFL:s gamla roll att främja flexibelt lärande inom folkbildningen. Folkbildningsrådet övertar då folkbildningens möjlighet till ett kontinuerligt utvecklingsarbete inom den snabba utveckling som sker inom det digitala

verksamhetsområdet och användningen av ständigt nya möjligheter. Att vara den resursen innebär en bred samverkan mellan olika aktörer för att överbrygga den digitala klyftan.

Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus)

Utredningen föreslår att verksamheten förs över till Myndigheten för specialpedagogik.

RIO har inga invändningar till utredarens förslag. RIO tolkar utredarens förslag som att inga förändringar sker i verksamheten. Den höga samlade kompetensen är viktig för målgruppen. RIO tar även för givet att de ekonomiska förutsättningarna för en bra verksamhet inte förändras vid överflyttningen vare sig i den nya myndigheten eller Folkbildningsrådets samarbete med Sisus.

Tolk och teckenspråksutbildningar (TÖI)

Utredningen har föreslagit att verksamheten kring teckenspråkstolkar och kontakttolkar överförs till Folkbildningsrådet. Utredningen konstaterar att förutsättningarna är goda för detta.

RIO har inga invändningar att den nämnda verksamheten förs över till Folkbildningsrådet.

RIO är överens om att det finns goda förutsättningar för detta. Folkbildningsrådet kan handlägga verksamheterna på en kvalificerad nivå och med fortsatt gott samarbete med utförare och brukarorganisationer.

RIO anser dock att det kan vara befogat med ett övervägande att behålla TÖI. Utbildningsverksamheten är ett unikt samarbete mellan två olika utbildningsmiljöer. Respektive miljö skapar under nuvarande former en yrkesutbildning som kombinerar en akademisk forskningsnivå med folkbildningens metoder. Det samarbetet förutsätter en självständig myndighet och att anordnare därmed kan verka gemensamt med två olika anslag och verksamheters förutsättningar. Ingen av respektive myndighet kan handlägga den andres anslag. Ingen av respektive myndighet (anordnare) kan överta den andres verksamhetsfält eller kompetens. Om verksamheten placeras på en av de samarbetande myndigheterna (Universitet eller Folkbildningsråd) förloras därmed viktiga värden. RIO ser konstruktionen av TÖI som en inspirationsmöjlighet för många yrkesutbildningar i framtiden. RIO anser därför att departementet särskilt ska reflektera över denna konstruktion och dess potential.

Folkhögskolors bidrag med sitt fria system, metoder och handledningstid till viktiga moment som t.ex. självreflexion, självanalys inkl. den tiden som krävs för detta. Tiden ges även för mycket träning i hantverket att tolka. Träningen måste av självklara skäl ske i samverkan med andra i grupprocesser och grupparbeten under handledning. Dessa upplägg och tidsramar är bara möjliga på folkhögskolor.

Folkhögskolor står även nära avnämare. Folkhögskolors fria miljö ger en möjlighet till en flexibel utbildning och snabb anpassning till forskning, av studielitteratur och till de studerande – allt för en god utbildning både för utövare och för avnämare. Allt detta är nödvändiga inslag i en yrkesutbildning till tolk. Inget av detta kan genomföras inom Universitetets studieorganisation. Folkhögskolornas lärare har yrkeskompetensen för utbildningen. Lärare på universitet har oftast inte yrkeskompetensen och eftersom endast disputerade kan få anställning på universitet är det ytterst få med yrkeskompetens som kan anställas som lärare på tolkutbildningar, om utbildningen förläggs till universitet. Universitetet tillför en hög kompetens inom språkområdet. Den höga nivån av befintlig kunskap kan folkhögskolornas lärare erbjuda. Universitetets språkmiljö i samarbete och deltagande med utbildningen tillför en direkt närhet till forskning och utveckling. Det kan inte folkhögskolor bidra med. Yrkets stora krav och troligt växande behov av yrket ger att den nära kopplingen till forskning är viktig. Det unika är forskningens närhet till en yrkesutbildning med andra metodmöjligheter och folkhögskolors möjlighet att direkt ta in forskning i utbildningen. Frihet inom folkhögskolor ger att det är en i stort sett obefintlig handläggningstid för förändring. Att dela upp utbildningen på olika anordnare är ingen bra lösning. Tolkyrket är en helhet av flera kompetenser och så bör även utbildningen vara utformad och där folkhögskolors flexibilitet och fria system är förutsättningen för den helheten.

Yrkesutövare är alltid i behov av fortbildning och vidareutveckling. Nuvarande konstruktion genom samarbetet inom TÖI ger att de studerande kan tillgodoräkna sig poäng som ger tillträde till fortbildning på universitet senare i sitt yrkesliv. Att överge det nära samarbetet innebär att akademiska fortbildningsmöjligheterna för merparten av tolkutövarna kommer att försvinna.

Inom ramen för utredningen om en Yrkeshögskola diskuteras möjligheten att folkhögskolors yrkesutbildningar (t.ex. tolkutbildningarna) kan kvalificera sig till det nya systemet. Det löser inte de beskrivna problem som uppstår om TÖI läggs ner. RIO vill att departementet närmare funderar över TÖI: s unika konstruktion mellan folkbildning och universitet, där var och en samarbetar med sin kunskap och självständiga legitimitet. Konstruktionen är en potential för fler områden. I den konstruktionen ges en hög legitimitet för de båda utbildningsmiljöernas kompetens och metoder och samarbetet däremellan ger en extremt högt kvalificerad yrkesutbildning. RIO inser att det skulle kunna innebära ett antal mindre myndigheter för olika yrkesutbildningar. Folkhögskolors fria och flexibla system i samarbete med universitet borde ges en utvecklingsram och möjligheter. Hur det kan ske bör prövas. TÖI är ett bra exempel på hur fruktbart det är för alla parter när detta möjliggörs.

Om TÖI ska avvecklas bedömer RIO att placeringen av tolkutbildningen på folkhögskolor måste fortsätta. Folkhögskolors bidrag till utbildningen är nödvändig för en kvalificerad yrkesutbildning av detta slag och folkhögskolor är den bästa placeringen av utbildningen för avnämarnas behov. Därmed måste TÖI: s

verksamhet föras över till Folkbildningsrådet, eftersom det bara är Folkbildningsrådet som disponerar anslaget till folkhögskolor.

Om TÖI inte kan kvarstå förordar RIO att TÖI:s verksamhet och anslag förs över till Folkbildningsrådet.

Stockholm den 2007-12-18

Kent Johansson, ordförande (genom Stina Sundberg, kanslichef)
RIO
Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation